Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Madsen, Oscar.
Titel | Title:	Decemberdrømme.
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Schubothe, 1892
Fysiske størrelse | Physical extent:	130 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Oscar Madsen:

DECEMBERDRØMME

I. H. SCHUBOTHES BOGHANDELS FORLAG

OSCAR MADSEN:

DECEMBERDRØMME.

KJØBENHAVN.
FORLAGT AF I. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.
Trykt hos J. Jørgensen & Co. (M. A. Hannover).
1892.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

TIL

MIN HUSTRU.

Decemberdrømme.

Storm og Slud og Plaskregn og Søle og Taage —
saadan saa' det ud paa den graa Decemberdag.
Nu er Mørket faldet, men ingen Stjærner vaage
stille over Staden og ej over mit Tag.
Udenfor mit Vindu Kastanjens nøgne Grene
svajer i Blæsten, gynger op, gynger ned.
Lygteskæret skinner i Gadens vaade Stene,
og Søen gaar med Skvulp mod den stensatte Bred.

Og ved Vindvet lytter jeg tavs til Regnens Strømme,
piskede mod Ruden af den vinterkolde Vind,
medens sært og vage Decemberaftnens Drømme
lægger sig som regnklamme Hænder paa mit Sind.
— Trist og koldt derude — men inde i min Stue
er der varmt og lyst, er der lunt og godt for to.
Du sidder hos mig ved Lampens stille Lue,
du, som blev Varmen og Lyset i mit Bo.

Dagens Slid og Stræben havde sløvet mine Tanker,
gjort mig usselig og ringe og fattig og trist.
Ingen kender Dagen, før Sol til Hvile vanker,
hvert et Haab saa armt kan dog rejses tilsidst.
Sanked jeg mig Sørgmod og Bitterhed derude,
fandt jeg Had og Spot, gjorde Dagen mig træt —
hos dig, her i mit Hjem, bag den lunende Rude,
atter mit Bryst drager frit sit Aandedræt.

Og jeg gad synge — synge til dig i min Stue,
mens din travle Haand gaar flink over Linet saa hvidt,
mens du sidder dér, en flittig, adstadig lille Frue,
og hæver kun dit Øje for at mødes med mit —
om Somrens lyse Dage, nu da Somren er omme,
om Furesøens Bredder og Bøgeskovens Hang,
gamle Melodier, hvis Ord fra Hjærtet komme
til dig, som helst af alle har lyttet til min Sang.

Ak, ti din Sanger kan kun Løb paa gamle Strænge,
paa de sidste Noder han aldrig blev klog,
lærte aldrig Kunsten: i Stil at forvrænge
„fornemt“ affekteret vort jævne, danske Sprog.
Sommerdagens Solguld og Høstaftnens Stjærne,
unge, friske Læber og et straalende Blik,

lærte ham langt mer end det allermest moderne
Foster af vor Samtids blaserte Kritik.

— — Storm og Slud og Plaskregn og Søle og
Taage
— saadan saa' det ud paa den graa Decemberdag.
Mørket længst er faldet, men ingen Stjærner vaage
stille over Staden og ej over mit Tag.
Regnen slaar mod Vindvet i kolde, stride Strømme,
begsort og fortvivlet staar Vinterhimlens Hvælv,
men dog Plads der er for Decemberaftnens Drømme,
Drømme for saa mange — og Drømme for mig selv.

Drømme om Sommersol og Høstaftnens Stjærne,
unge, friske Læber og et straalende Blik,
Tanker, som kan hænde er ikke helt moderne,
men som Tiden aldrig i Knæ og ældet fik.

Tro paa Lysets Gud — midt i Vinterslud og Kulde —
Tro, som ej opgiver, men altid peger frem:
for hver ærlig Stræben det gaar, som det skulde,
— Tro som flytter Bjærge — og som bygger et Hjem.

Fremtids-Musik.

Taktstokken hævedes. —
Stilhed der faldt —
Stilhed over Salen,
over alt.
Taktstokken hævedes højt i den sikre Haand
af den gamle, den øvede Mester,
der styrer Toneverdnen med sin lette Tryllevaand.

Saa falder det ind — det brusende Orkester.

Tavshed i Salen, lyttende Stilhed!
Præludiet daler med signende Mildhed
tyst over Mængden, som Helligaanden daled
ned over dem, der paa Pinsedagen taled
i Templets hellige Rum,
bærende Bud om det reneste, bedste,
Kærlighed baade til Frænde og Næste —
Fredens, Kærlighedens Evangelium.

* * *

En brat, en skærende Dissonans,
et Ryk i Salen, en nervespændende
Sitren! Hvad er det for Toner, der vælder
frem i aandeløs Jagt?
Kan Dirigenten ej heller
længere holde Takt?

Jo, Taktstokken gaar, behersket og svunget
af Mesterens sikre Haand, men i stigende,
stedse stigende Hast.
Fløjterne jamrer sig, klagende, skrigende,
hvad er der dog sprunget?
hvad var det, som brast?

* * *

Var det forbi med de vaarglade Drømme,
de bølgende, sollys-mættede Strømme,
der laa saa rolig og glitred
paa Fladen,
mens Farverne sitred
i Straalekaskaden?
Var det forbi med den gamle Tekst,
med Haab om Trivsel fra oven og Vækst

uden Besvær, uden Pinsel og Plage,
med Skovduekurren og Nattergalsang
og jublende Kvidder hver Time saa lang
paa Sommerens duftmætte Dage?

Klangen, den bruser ustandselig vildt,
som Høstvinden raser i Træernes Kroner.
Bladene falder og splittes og hvirvles
hen for den fejende Vind.
Bladløs staar baade Ask og Lind,
glemte er Fuglenes Toner.

Og Mesteren Taktstokken svinger, —
en brusende Hymne der klinger.

Det er ingen Hymne til Syndernes Gud —
Jahveh, hvis Bud
sletter hvert stræbende Jordvirke ud

som et Spor i de glidende Vande, —
han, der knuger i Støvet som magtesløs Orm
enhver, der har vovet at løfte
i trodsende Kækhed sin Pande!

— Det er Oprørs-Aand, det er Babeltaarns-Trods,
som i Hymnetonerne strider.
De dynger Pelions Bjærgekolos
paa Ossas skovklædte Lider.
Det er Storm imod Gudernes borgfaste Hjem,
der kæmper sig frem
i kække, spottende Takter.
Hvor er Tordenkilen i Tordnerens Haand?
Hvor er Straffen fra Himmelens Gudeflok?
Klippeblok væltes paa Klippeblok —
hvad er det, de frække vover?
Og Olympens Vagter —

de tør ikke kny —
de fjæler sig angst for det lysnende Gry —
kanhænde de sover. — —

Saa svinger Mestren sin Takstok igen.
Og Tonebruset dør hen.

* * *

Det falder som stedse rindende Graad —
som Draaben i Drypstens-Huler,
der langsomt gravende furer
sit Leje, sin Klippestens-Grav.
Og Klippestenen er altid vaad.
Det er, som om hele Naturen græd —
hvert Menneske med —
at vinde Balder tilbage — —

den tabte Uskyld, den tabte Fred
fra Lykkens Guldalder-Dage.

Saa tager det Fart og i stigende Hast
med en Klang som af Staal
glider de lange, bølgende Rækker
higende frem mod et attraaet Maal

En énlig Klippe løfter sig op
af Havet med Skum om sin Pande.
Bølgerne glider henover dens Isse,
slutter den tæt i den hvirvlende Brændings
malstrømskogende Favn.
Stedse den ryster dog atter tilvisse
de brusende Lokker og hæver igen
over de sydende Vande sin Krop

og ler med en gammel Kendings
Trods over Havet hen.

Og Farten øges i Tonernes Løb,
vildere, vildere Takten i Slagene.
Kæmpende, jagende
bruser Orkesterets Klangstorm afsted.
Som en evigt klaprende Mølle
med Vingen, den spændte, af Stormvinden svulmende
fuld,
det susende, hvinende jamrer.
Som en tung, en jærnnaglet Kølle,
der svinges imod en Hovedbul,
det hamrer.

* * *

Der lyder dæmpet iblandt Publikum
en skuffet Mumlen: Hvad er det, vi hører!
Der er jo ikke Spor af Melodi,
saa vildt, saa kunstforladt — og vi,
bør vi mon taale den Slags ny Manérer:
at hugge sønder al den gamle Klang
og strø den ud i brudte Tonestumper,
hvor ingen Tanke samler alt til ét!

Saa taler man forarget, rundtom spredt
i Loger, i Parterre, i Parket.
De tænker paa at slutte af Koncerten
ved ud at pibe den Slags Himmelspræt,
der reformere vil den gode, gamle
højst musikalske Verden.

Dog er der ogsaa Folk, der lytter til
og studser ved det sære Tonespil

og føler vaagne underlige Tanker.
De lægger Øret til og aner, at
i Klangen regelløs og kunstforladt
takttunge Fremtidsslægtens Pulsslag banker.

De drømmer,
og de tror at se
en talløs Hær
tæt fylke sig i milelange Rækker,
uendelige som Musikens Toner,
henbølgende saa langt i Rytmedans
med Enkelttoners Klang, som Fygesné
i Vintervejr
et Glimmerskær
hen over Skoven lægger.
De ser dem flokkes, Hoved tæt til Hoved,
et Bølgehav, som skifter, og som ruller

lig Havets Bølger og lig Skovens Kroner,
naar Stormen blæser sit Allarmsignal.
Der er ej Mandstugt, ingen Korporal
har banket ind sin Kunst i disse Horder,
men Rækkerne, de dannes af sig selv
og vælter frem sig til forvoven Kamp.
Der brydes, kæmpes vildt, enhver som falder
er dømt til Undergangen under Tramp
og Knusning af de Millioner andre.
Enhver vil frem, frem, frem — en Kamp for Livet,
Pardon blir ikke taget, ikke givet.

— Og Myldret syder som en Malstrøm om
de Steder, som skal ned, skal males
til Støv, om Borg og Kirke, om saa mangt
et Sted, hvor Magten før fandt Ly
og lo i fremtidsblind Foragt ad Retten.

Alt det skal knuses, gøres jævnt med Sletten,
hvor Fremtidsfolket bygge vil sin By.

* * *

Saa vaagner de enkelte atter af Drømmen
og ser sig paany i det klangfyldte Rum,
hvor over det gabende Publikum
som et rasende Ridt,
et Valkyrieridt,
Musiken vugger sig trodsigt og stridt —
i endeløs skiftende Strømmen.

Plads!

Nytaar 1892.

Plads for en Ungdom, der ej har Plads
blandt Bedsteborgernes Potentater
og aldrig rigtig sig fandt til Pas,
hvor Hykleriet sprang som Bajads
paa Pøblens Abeteater.
Den døjer ikke de lærdes Kor
og keder sig ved et Kævl om Ord.
Saa er det bedre at gaa om Bord
til Søs som raske Pirater.

Plads for en Ungdom, hvis Mod er ungt,
for ungt til Traven ad gamle Baner, —
som binder ej sig paa noget Punkt
og finder Marschtrittet trægt og tungt
bagved de førende Faner.
I ærlig Tro, at dens Sag er god,
selv flytter Mærket den, Fod for Fod,
til Maalet rækkes, som klart det stod
en Gang for Stortidens Ahner.

Plads for en Ungdom, som fejler tit,
hvis Blod lidt hidsigt i Aaren koger,
men som vil tumle sig stærkt og frit,
til den sin Mening til Lys faar stridt
af Frasers selvsyge Taager.
Hvor vildt den stormer, den glemmer ej,
at gennem Døgnlarmens Hurlumhej

gaar stille, evige Tankers Vej,
der over Tiderne vaager.

Plads for en Ungdom, hvis Hjem er her,
som ej til Fremmedes Kald vil lytte.
Den øver kækt kun i Fjærn og Nær
paa Tankens Kyster sin Vikingfærd,
at bringe Hjemmet sit Bytte.
En Ungdom, der har saa mange Krav,
men helst begæred den Ønskestav,
der Lys og Varme og Friluft gav
til hver en lavloftet Hytte.

Plads for en Ungdom, der banker paa
og slaar sin Kno imod Dør og Rude:
om den og Tiden kan Husly faa!
Og lader nogen den ude staa,
nuvel, saa blir den derude.

Den passer ej i de Godtfolks Kram,
men just paa dem skal den først faa Ram.
Mod deres raadnende Blokskibspram
dens lette, lystige Skude!

Nattevagt.

Vagtskibet „Sjælland“, Sommeren 1891.

Jeg gaar om Aftenen silde
og tygger paa alle Slags Tanker.
Alt omkring mig er stille,
kun Skildvagtens slæbende Trit —
og saa mit —
slaar Lyd af Skibsdækkets Planker.
De fleste gik nok forlængst til Ro
og sover trygt i det flydende Bo.

Snart blir der til Hundevagt pebet.
Baadsmandspibens skærende Klang
hvisler omkring mig til Aftensang.
Og jeg hører ham varsko:
„Halloj, mine Børn!
Rap jer, Gutter! Det første Tørn!
Afløsning til Falderebet!“

Jeg standser og ser over Staden ind.
Min Pande køles i Aftnens Vind,
der stryger over Fregatten.
Byen derinde er vaagen endnu,
vaagen som min urolige Hu,
endskønt det lider mod Natten.

Der ligger Dis over Taarn og Tag,
den sidste Glans af den synkende Dag,
der langsomt i Vesten døde
og farved Himlen med Rosenblad.
— Kirkernes Kors staar sorte som Sod
imod det blegnende Røde. —

Den er vaagen endnu, den urolige Stad
med Tag ved Tag i Kasernernes Rad
og over de lave Rønner
med Skorstenspiber og Kulstøvsrøg.
Rullen af Vogne og Stemmer og Støj
som fjærne Brændinger dønner.

Men dumpt og sent naar den travle Færds
Larmen herud i sivende Draaber,
mens Aftenen sagtelig ganger paa Hæld.

Oppe fra Masten lyder: „Alt vel!“

Det er Udkigsmanden i Foremærs,
han bruger Haanden som Raaber.

* * *

Saa fjærnt den ligger og dog saa nær,
Byen, jeg hader og dog har saa kær,
Mine Venners By, mine Fjenders, —
hvor jeg tured mig træt og slæbte mig sløv,
Byen, hvis Støv

dog klæbed ved Saalen, hvorhen jeg end veg,
Byen, hvis Gift i mit Blod sig sneg —
min Ungdoms By — mine Minders!

Jeg staar den saa nær og dog underlig fjærn
og ser over Skandseklædningens Værn
ind over de rindende Strømme,
hvor Disen ligger om Byen vidt
og tynger dens Bryst som et Mareridt,
fuldt af urolige Drømme.

— Den Dis er det prustende Aandedræt
fra den brave Broger, som aad sig mæt,
og som svedte sig træt,

og som nu trækker Dynen om Hagen.
Han snorker og sover sit trygge Blund
og drømmer fornuftige Drømme kun
om stræbsomt at mele sig Kagen.
Hans Søvn er uskyldig, aaben hans Mund,
og Madammen vender han Bagen.

* * *

Og Disen er blandet med Stanken af Gas
fra Lygter paa Torv og Lygter paa Plads
og Lygter i Stræde og Gade,
hvor „Livslysten“ gaar paa Parade.

„Nu er det Fyraften — munter min Tøs!
Nu slaar vi os løs!

Penge, dem har jeg i Masse.
Lad Mønten rulle, en hel Kapital!
Té dig som gal!
Natten er lang, og min Principal
ejer en rummelig Kasse!«

Disen løfter sig, stiger mod Sky.
Livsglæden leve, du glade By!
Der er langt endnu, før du vinder dig Ry
som Babyloniens Skøge.
Dit Fjæs har du sminket, dit Bryn har du malt.
Din Latter er løjet, dit Smil er betalt.
Men kender du Last i dit mudrede Dynd
og den trodsige Synd,
der vover i svulmende Vildskab sin Hals?

Du Ravnekrogsby, hvis Last er tilfals
paa en Tredjesal i en Smøge!

* * *

Disen ligger og vugger sig bredt
og mageligt over Staden.
Er det Stege-Os? Er det Lugten af Fedt?
Hvad mon der brygges og bages i Kvæld?
Og hvem bager det vel?

Jeg kender de flinke Kokke,
og jeg smagte tit nok paa Maden.

Det er Rigens Tarv, som der brygges paa
af de kloge Mænd, som Kunsten forstaa

at skifte Ret mellem store og smaa,
den grove Portion og den fine.
Lidt Forskel i Farven — naa Herregud! —
i Grunden kommer paa ét det ud.
Én Part gir Bønner til Kaffen, og én
ser efter, om Kaffeposen er rén,
og begge har Vand paa Maskine. —

Men Disen tyknes langt ude mod Vest
og mod Nord af sværtede Klikker.
Sorte truende Fingre er strakt
op imod Himlen, som om de med Magt
vilde kræve dens Hævn over Flitter og Pragt.

Hver Finger en knejsende Skorsten
paa én af de store Fabriker.

De samler i sluttet Geled sig tæt
og rykker mod Byen. Vedet paa Vedet
er alt som Fortrav derinde
og melder: Nu kommer din Fjende.

Og den taagede Dis over Byen flyr
og jages bort af de begsorte Skyr,
som alting til Side fejer
paa Fremtidshærenes Bane.
— Det er Stenkulsrøgen, der vajer
som Stenkulsmændenes Fane.

* * *

Jeg gaar om Natten saa silde
og tygger paa alle Slags Tanker.
Alt omkring mig er stille.

Kun Skildvagtens slæbende Trit —
og saa mit —
slaar Lyd af Skibsdækkets Planker.
Det lider mod Morgen, snart Natten er endt;
det lysner i Østen, og Gryet er tændt,
og til Dagvagten bliver der pebet.

Baadsmandspibens skærende Klang
hvisler omkring mig til Morgensang,
og jeg hører ham varsko:
„Af Køjerne, Børn,
Rap jer, Gutter, det næste Tørn!
Afløsning til Falderebet!“

Georg Brandes.

Fra November 1883.

Det fyger med Sne over Frue Plads,
som Syn og Hørelse blinder,
og døsigt brænder Lygternes Gas,
mens Højskolens Ruder skinner.

Han staar i Teologiens Sal —
en Saul blandt bestalter Profeter. —

Lampelysets gule Oval
over det gule Katheder.

Halvmørkt i Salen, mens Lyset staar
om hans Læbers sitrende Rande,
det gnistrende Blik og det ravnsorte Haar
og den høje, furede Pande.

Og første Gang hænger jeg ved hans Mund
i anspændt, aandeløs Lytten
i Eftermiddagens sene Stund —
en halvvoksen Knøs paa de sytten.

Saadan hans Billed end for mig staar
— en Saul blandt bestalter Profeter
med Fuldlys over det blanke Haar
og over det gule Katheder,

mens der fyger Sne over Frue Plads,
som Syn og Hørelse blinder,
og Gadelygternes døsige Gas
søvnigt i Aftenen skinner.

Glade Ungdom!

Hvad blev igen, af hvad der svandt
og ødtes langs min Ungdoms Vej?
Hvad blev der af min Elskovs Gant,
mit Hjærtes første, kaade Leg?
Og Venners Vid i lystigt Lag,
de lette, lyse Dages Dans,
mit første ærligt mente Nag,
og Æresdrømmens vage Glans?

GLADE UNGDOM!

Glade Ungdom! Bort du strøg paa snare Trækfugls-
vinger,
og lige kaad jeg Livets Dans med Graad i Hjærtet
springer.

Jeg spredte ud for Vindens Drys
de Ord, jeg skulde samlet paa.
Jeg sløsed bort i Smil og Kys
den Skat, som i mit Hjærte laa.
Jeg gav mit Guld, min Ungdoms Ret
paa Døgnets Afgudsalter hen,
til jeg en Morgen vaagned brat —
en Nar, i Tiggerpjalter end.

Spildte Ungdom! Sonebod for dig hver Dag jeg
bringer,
mens lige kaad jeg Livets Dans med Graad i Hjærtet
springer.

Og se, min Ven en Fremmed blev
og husked ej, han var min Ven.
Glemt var hvert Ord, jeg talte, skrev,
og knapt nok var jeg selv igen.
I Glasset blev mig Vinen bedsk,
saa sød, som jeg den mindes før,
min Kærest svigefuld og slesk
og lukt min Elskerindes Dør.
Løse Ungdom! Vemod kun og Savn i Mindet klinger,
skønt lige kaad jeg Livets Dans med Graad i Hjærtet springer.

Det kommer alt igen en Kvæld,
en Kvæld i silde, sludfuld Høst,
naar slukt er Solens klare Væld
ud i et Graahvælv uden Trøst.

Det slaar sig ved mit Leje ned
og ser mig stift i Øjet ind,
og hvisker: baade Kærlighed
og Had kom fra et løjet Sind.
Gyldne Ungdom! Fra din Blomst en Braad saa giftig stinger,
naar lige kaad jeg Livets Daus med Graad i Hjærtet springer.

Hvad blev igen, af hvad der svandt?
En bitter Tungsinds-Lære kun
af hvert et Ord, hvert Venskabs-Pant
og hvert et Kys af Pigemund.
Jeg véd, med Nag og Vé og Spot
skal købes hver en Glædesfart.
Og hvert et Trin, jeg frem har traadt,
tilbage skal jeg træde snart.

GLADE UNGDOM!

Glade Ungdom! Kun min Drøm tilbage nu dig bringer —
men lige kaad jeg Livets Dans med Død i Hjærtet springer.

Sfinks.

Der gives et Sagn fra den fjærneste Old
om en Sfinks, i en Ørken at finde.
Halvt en Løvinde i Stenen kold,
men til Hælvten den dejligste Kvinde.

Jeg kender det malstrømsdragende Spil
i de sugende Havfrue-Øjne.
Gemmer de Løfter, der svores mig til,
eller skjuler de gækkende Løgne?

Vil mit Øjes det sanselig hede Begær
møde Længselen paa hendes Læber?
Eller mon, naar dumdristig jeg kommer for nær,
mig Løvindekløerne dræber?

Lidet det ænser min stormende Trang.
Lad kun Kløerne flænge min Side.
Hvad er det mod den Fryd: blot en eneste Gang
i den Favn mig lyksalig at vide.

Fanny.

Fanny kender Sorg ej Dagen lang;
varm og rød og sund
føder hendes Mund
lutter Smil og Sang —
flot og kækt hun Ho'edet bær paa Halsen.
Hun er fejende og frank og fuglefri,
hendes Liv gaar let som Dansens Melodi,
naar hun flytter Fødderne i Valsen.

Fannys Hjærte er et snurrigt lille Nips.
Hvem der har det, maa
grundig passe paa.
Ja, for ellers — vips
fly'er det bort paa Sommerfuglevinger.
Helst hun sorgløs flagrede fra Sted til Sted,
men hun volder ingen Moders Sjæl Fortræd,
ikke med sin allermindste Finger.

Fanny har ej som den fine Frøken Raad.
Mellem Kvæld og Gry
flittig maa hun sy;
men fra Naal og Traad
vidt i Verden hendes Tanker flyver.
Fanny holder nok af Løjer, Fjas og Pynt;
har hun ærlig slidt og samlet sig lidt Mønt,
vil hun more sig til sidste Styver.

Fanny er koket, den overgivne Strik.
Glad hun fanger, naar
hun paa Gaden gaar
slemme Mandfolks Blik
til de smaa, de vævre Pusselanker.
Fanny bli'er ej vred, naar Folk paa hende ser,
hun fornøjet til Alverden gærne lér, —
men kun én har Hjem i hendes Tanker.

Altergang.

Hører du end Orglet,
det dybe, alvorsfulde,
gennem Kirken rulle
sine Toners Hav?
Salmesangen vugged
op mod den høje Hvælving, —
jeg mit Øre lukked
for Klangen og tav.

Ved min Side sad du,
frejdig lød din Stemme,

fuld og sikker tonede
fra Læberne din Sang.
Vilde du med Sangen
min Taushed beskæmme? —
Jeg kunde ikke synge, —
jeg var i Overgang.

Sammen ned vi knæled
foran Kirkens Alter.
Vin og Brød — mig var det
en tom Ceremoni.
Fra dit Øje faldt der
ned paa min Haand en Taare;
jeg følte, hvor den brændte,
Daabskraften deri.

Barnetroens milde,
rene fromme Tanker,

Hjærtets Enfold saa' jeg
straale fra dens Spejl,
Haabets skønne Blomster
med svajende Ranker. —
Held dem, som ej bryde
Helligdommens Segl.

Og den ædle Perle,
som paa Haanden dirred,
ind i Guld jeg fatted' —
i Hjærtets Guddomstrang. —
Salmebogen greb jeg,
paa Bladene jeg stirred, —
jeg kunde ikke synge,
jeg var i Overgang.

Natsværmer.

Den sejler tyst gennem Stuen
for graasorte Vingers Tag,
nu Solen fra Himmelbuen
svandt med den døende Dag.

Omkring min Lampe den svirrer
ud fra sin dagblinde Krog,
her hvor jeg sidder og stirrer
mig sløv i Bøgernes Bog.

Du stakkels Tusmørkesværmer,
som graadig, med drukken Sans,
det kunstige Lys dig nærmer,
skønt ræd for Sollysets Glans!

En Gang har jeg siddet Fange
i dunkle Kroge som du,
for Dagen og Lyset bange
med delt og tvivlende Hu.

Saa løfted jeg kæk min Vinge
og fløj af mit trange Skjul
og lærte mig flot at svinge —
den gladeste Sommerfugl.

Jeg for over blanke Vidder,
hvor Sol og Dag jeg fik kær,

og troede mig fast en Ridder
i Lysets sejrende Hær.

Men nu ved Lampen jeg stirrer
mig træt i Bøgernes Bog,
mens gennem min Hjærne svirrer
sælsomme Tankers Tog.

Jeg saa' jo, hvor lidt jeg magted
at stævne min egen Strøm,
og søger Trøst, jeg foragted,
og drømmer den gamle Drøm —

Trættet af Dagens Hede,
angst for det skinnende Hvælv,
kuet af Tvivl og Lede —
og dog paa Trods af mig selv.

Jeg rejser mig, søger at samle
endnu de Kræfter, der dur.
Jeg frygter dig, du min gamle
Tusmørkesværmer-Natur.

Menneskens Søn.

Jeg træder igen til Vor Frue-
Kirke de kendte Gader,
staar under Hvælvingens Bue
imellem Pillernes Rader,
hører Salmer om Julens Fred
og hører Orgelet bruse —
en fremmed Mand paa et fremmed Sted,
hvor aldrig jeg var til Huse.

Jeg lytter til Præstens Tale,
som søger Mindernes Gem,
og lader hans Stemme male
de gamle Billeder frem.
Kanaan breder sig for mit Syn,
Jordans blinkende Baand,
Profeten paa Sinai i Torden og Lyn
med Lovens Tavler i Haand.

— Jeg ser, hvor Mørket skilles
over Betlehems By,
mens Tankerne sært forvildes
og følges paa Vej mod Sky
op med det jublende Tonefald
i Hyrdernes Takkesange.
Stjærnen staar over Betlehems Stald
og lyser vidt over Vange.

Og Østens Konger, de drager frem
med Guld og Myrrha som Gaver
til Barnekongen i Betlehem —
og bag dem de sorte Slaver.
Et Barn i Krybben der ligger,
svøbt i Pjalter og født blandt Skarn.
Østerlands Konge er Tigger
mod dette fattige Barn.

„Hver Hersker i Øst og Vester
end bøjer Knæ for hans Navn.
Hans Rige hver Dag befæster,
en Verden rummer hans Favn.
Den samme evige Stjærne,
som hilste hans første Virke,
lyser endnu fra det fjærne
ned over Kristi Kirke.

Han vaager for store og ringe,
for ham vi alle er lige,
hans brede, skærmende Vinge
er strakt over Jorderige.
Han tørrer hvert Øje, som græder
i Jordens ydmyge Dale,
skønt selv han sidder med Hæder
i Himmelens lyse Sale."

Jeg hører Orgelet spille,
imens jeg søger mod Døren.
Jeg gaar fra Kirken saa stille
med Klangen i mine Øren.
Ad mørke Gader jeg drager
og søger de skjulte Steder,
hvor Julehøjtiden tager
en Omvej om Lastens Stræder.

Jeg finder en snæver Smøge,
hvor sparsomt Lygterne brænder,
og møder en sminket Skøge,
som tæt paa Ærmet mig render, —
ser ind i en oplyst Stue, hvor
der bydes paa Drik og paa Spise,
og hvor der larmer et lystigt Kor,
som skraaler en liderlig Vise.

Men pludselig standser Skraalet.
En Skikkelse staar der i Stuen,
og hans Øje lyser som Staalet
frygtløst mod Skarens Truen.
Og han slaar sin Næve som Dommer
myndig i Bordet glat:
„Ved I, at Fredsfyrsten kommer
til Jer i denne Nat?

Og stod han nu selv iblandt Jer,
ja, hændte der end et Under,
og midt i Synden han fandt Jer
i Juleaftenens Stunder" —
— I Stuen saa tyst der bliver.
Der kommer intet Mirakel,
men blot en Betjent, der skriver
Manden for Værtshusspektakel.

— Jeg vandrer ad stille Gader
og ser mod den stille Stjærne.
Højt over Husenes Rader
staar den saa bleg i det fjærne.
I Julenatten der klinger
Toner for arm og for rige.
Dens brede, skærmende Vinger
er strakt over Jorderige.

26. Maj 1892.

Den unge Majdag har smykket med grønne Grene
sin Hat,
det dufter vidt over Vange, det lyser højt over Krat.
Og rank og frisk løfter Skoven sig efter sin Vintersorg,
den danske Skov omkring Bernstorf og den omkring
Fredensborg.

Der vugges i Foraarsluften saa mange Billeder frem
som Ønskerne, der skal bæres i Dag imod Kongens
Hjem,

om Fred og Godtaar og Lykke for det høje Brudepars Bo,
der sammen har set halvhundred af danske Sommere gro.

Der blandes ej Mislyds Stemmer i Højtidsklangen i Dag,
hver dansk han kender de Hjærter, der bor under Kongens Tag,
Hjærter i Slægt med de Hjærter, der brænder i Danmarks Skjold,
hvor endnu Løverne springer trods Tab og trods Fjendevold.

De Hjærter blødte med Danmark ved Dybbøl og Sundeveds Strand,
da Danmark, søndret og delt, blev et lidet og fattigt Land.

De Hjærter brænder for Danmark saa varmt end den Dag i Dag,
saa vide som Bølgen blaaner og endnu vajer vort Flag.

De Navne blev aldrig skæmmet af Pøbelens hadske Nid,
der larmed om Kongens Trone i Landets mørkeste Tid.
Og de, hvis Skældsord faldt drøjest, da Landet i Vaande stod
og den Gang Kongen stod højest — de logrer i Dag for hans Fod.

— — Fribaarne Mænd, som aldrig var med i Pøbelens Løb,
fribaarne Mænd, som aldrig for Tronen logred og krøb —
de sender til Fyrsteparret en Hilsen saa varm og rig,
mens Landet staar smykt til Fest under gamle Dannebrogs Flig.

Saa lad da kun Danmark kaldes et lille og fattigt
Land;
endnu har vort Skjold dog Løver, og Hjærter, der
staar i Brand.
Og stolt i Dag løfter Skoven sig efter sin Vintersorg,
den danske Skov omkring Bernstorf og den omkring
Fredensborg.

Der lyser en Sol —

Der lyser en Sol, som har Foraar i Bud,
efter Jævndøgnets Slud
skinner ned den paa Marker og Vange.
Der synger en Fugl, som for tidlig vist kom,
paa en barfrossen Kvist. Og hvad synger den om?
De evige, urgamle Sange.

Den synger om Godtvejr, med Foraar i Bud,
naar hvert Træ staar i Skud

og de enkelte Spirer blir mange.
Den synger saa godt, som en Trækfugl nu kan,
om det vaarlyse Land og den bugtende Strand
siue evige, urgamle Sange.

Den synger saa skælmsk og med Foraar i Bud
om en Majmaaneds-Brud
i sit lyse, sit gyldene Spange,
om et straalende Blik, der vil mødes med dit,
om en Favn, der vil bære dig, vuggende blidt,
de evige, urgamle Sange.

Den synger saa kækt og med Foraar i Bud
om en Tid, der dør ud,
men hvis Skygger er mørke og lange,
om en Nytid, der rykker saa langsomt kun frem,
men som én Gang med Tiden erobrer sit Hjem —
de evige, urgamle Sange.

DER LYSER EN SOL —

Der lyser en Sol, som har Foraar i Bud
efter Jævndøgnets Skud,
og der synger en Fugl over Vange.
I den skiftende Tid og til skiftende Ord
den synger saa trøst, som den sang dem ifjor,
sine evige, urgamle Sange.

Kør sagte, Kusk —!

Kør sagte, Kusk, kør Fod for Fod!
Her standser vi og ser os om.
Den ligger nøgen, ensom, tom,
den flade Fælleds grønne Flod,
fri for hver Bakkebølge.
Her standser vi, her ser vi ud
fra Kørevejens tunge Grus
ud imod Store Vibenshus.
Langt borte staar dets Skorstens-Tud
i større Fællers Følge.

KØR SAGTE, KUSK —!

Kør sagte, Kusk, den Luft er god,
som slaar derude fra imod
os to, som sammen køre.
Den Luft er god trods Byens Støj
og Stenkuls-Larm og Stenkuls-Røg
og Vejens Ælteføre.

Jeg vender imod Dig mit Blik,
som sidder hos mig, sidder nær
og ser den Egn, som blev Dig kær,
fra her din Barndoms Lege gik
hinsides Grøfteskellet,
der drages af lidt mager Tjørn —
ud over Sletten uden Læ
for Sol og Regn, blandt Kør og Fæ,
blandt Fattigfolk og Husmandsbørn —
den flade, grønne Fælled. —

Her løb Du om paa bare Ben
og skar din Fod paa Markens Sten
og rev i Las din Kjole.
Her hviled Du, naar Du var træt,
og laa paa Ryggen slet og ret
og lod dit Ansigt sole.

Her voksed op Du fuglefri
og sang omkap med Markens Fugl,
ud fra de magre Tjørnes Skjul,
din egen glade Melodi
paa Helligdag, paa Søgne.
Den friske Luft her om Dig stod
og gjorde rund og fast din Arm
og højnede din unge Barm
og gjorde spænstig-let din Fod
og klare dine Øjne.

Her tørred Du din Barndoms Graad
og jubled atter let og kaad
mod Himlens frie Bue —
og vandt den Latters lyse Klang,
som aldrig fødtes i en trang,
beklumret Dagligstue.

Mit Fælledbarn, min Frilufts-Viv!
Her stod din Barndoms Kongestol.
Den grønne Fælleds brune Sol,
som skænked Luft og Lys dit Liv,
jeg tager med til Eje,
naar snart vor Kusk har endt sin Tur,
og det gaar hjem til Byens Støj,
til Stenkuls-Larm og Stenkuls-Røg
og snævre Gaders Hegn af Mur
om Livets Hverdags-Veje.

KØR SAGTE, KUSK —!

Kort sagte, Kusk, ad Vejens Grus.
Langt ude Store Vibenshus
Farvel til Afsked nikker.
Og Aftensolen rød gaar ned
bagom den grønne Fælleds Fred,
— og for os Verden ligger.

Sven Vonved.

Der ligger, nær alfare Veje,
et Hus, en Fattigmands Eje.
Den er saa ussel og arm, den Vraa,
skæve Vindver og Vægge skraa
og i Sengen Straa —
se Dig ud, Sven Vonved!

Der knirker en Hjulbør langs Grøften,
bag den en Bondemands Snøften.

Han kører Brænde, han slider tro,
slider for to,
saa tungt i Skovvejen slæber hans Sko —
se Dig ud, Sven Vonved!

Og der bygger i Stuen inde
hos Manden en dødtræt Kvinde;
graableg Lød, et hivende Bryst,
fattig Trøst
til en Fattigmands Lyst —
se Dig ud, Sven Vonved!

Foraar lyser der ude,
det blinker i Hyttens Rude.
Den Sol, den sender sit rige Bud
til Verden ud
om de rige Menneskers rige Gud —
se Dig ud, Sven Vonved!

Og der kommer inde fra Skoven
saa ung og kæk og forvoven
en fejende Fyr med sin Kærest i Arm —
fuld hendes Barm
hendes Læbe saa varm —
se Dig ud, Sven Vonved!

Hendes Kjole slæber i Gruset,
den slæber tæt forbi Huset
hvor den fattige Husmand standser sin Bør
og i Nakken sig klør:
Ja saadan, saa danser for Svende de Møer —
se Dig ud, Sven Vonved!

Og foran dem Dagen ligger
som en Landevej, hvor kun en Tigger

flygtig kan standse, — i Hvergarnsdragt —
deres unge Jagt,
til en karrig Hvid ham i Næven blir rakt —
se Dig ud, Sven Vonved!

Den Bondemand standser sin Kærre
og ler ad den højbaarne Herre.
„Ja, Du kan danse, og slæbe skal vi
til Vinterhi
for Hytten derinde med Kællingen i —
se Dig ud, Sven Vonved!

Og Hytten nær alfare Veje,
den er kun en Fattigmands Eje.
Men jeg retter min Ryg i den lave Vraa
med de Vægge skraa
og i Sengen Straa —
se Dig ud, Sven Vonved!

For hun i Stuen derinde,
den blege, dødstrætte Kvinde,
hun er vel ikke saa fager og fin
i Legen som din,
men til Gengæld saa blev hun i Alvor min —
se Dig ud, Sven Vonved!

Og der lyser en Sol derude,
den blinker i Smaamands Rude.
Den har til Stormænd og Smaamænd Bud,
og de riges Gud
han evner slet ikke at stænge den ud —
se Dig ud, Sven Vonved!"

Saa pløjer jeg atter —

Saa pløjer jeg atter Bølgen den blaa,
paany saa lader jeg Kursen staa
mod Mærker, som fordum jeg pejled.
Og Baaden, den spiller saa glad som en Fisk
og Søen er toppet og Havluften frisk,
og Sydosten blæser i Sejlet.

Og bag mig viger det faste Land,
saa lavt det synker i Synskredsens Rand

i fjærne, blaanende Banker.
Jeg smider Trøjen og tager et Tag —
jeg drejer Baaden og gaar over Stag —
det samme gør mine Tanker.

Farvel, du velsignede Fødeby,
hvor Mutters Gryde ryger mod Sky
med Alverdens Sludder og Sladder.
Farvel, du velsignede Fædrestavn,
hvor Skarnet sprøjter om hvert et Navn,
og hvor Dumhed til Løgnen staar Fadder.

Jeg sætter Kursen saa viden hen,
den løbende Bølge er bedre Ven
end de, jeg mødte derinde.
Og Mastens Knagen, og Blokkens Fløjt
og den skrigende Maage og Saltvandets Sprøjt

faar hurtig lært mig, hvor ringe en Døjt
jeg skal bryde mig om min Fjende.

Der blæser en Luft over Danmarks Sø
saa rig paa Minder, der aldrig dø,
saa stærk og saa sund tillige.
Den vider mit Bryst og gør Sindet let,
hvad der stemmede op for mit Aandedræt,
herude paa Dybet skal vige.

Jeg kender dig, Hav, med din vuggende Seng —
jeg gik i Lære hos dig som Dreng
og ad Aare tilbage jeg vendte.
Lidt ældre jeg blev, men du kender mig godt,
og de Stænk, som du sender mig, tyder jo blot,
at vi to er gamle Bekendte.

Du har baaret mig før paa din svulmende Favn,
naar jeg flakkede hjemløs fra Havn og til Havn,
som endnu jeg i Livet maa flakke.
Du har prøvet mig før, naar i Kuling det kneb,
naar i Sejlet var stukket behørige Reb —
om vel Tømret var godt i min Smakke.

Og nu plasker din Bølge igen om min Boug —
mens Sydosten den suser i Takkel og Toug,
og mens Roret det knirker og knager.
Fra dit evige Dyb gaar der Sandsagn paany,
dem jeg nemmed som Dreng — mens jeg knejsede
kry —
nu som Mand jeg i Alvor dem tager.

Og i Aftnen, der hælder, jeg læser den Skrift,
der fra Urtidens Dag staar blandt Skyernes Rift

og som Mennesketanken ej fjærner.
Og min Tid og jeg selv bliver fattig og trist,
for de Tanker, der vækkes om her og om hist —
af de urgamle, vaagende Stjærner.

Dog — hvorfor fange Griller, mens Vinden er frisk,
mens Baaden den spiller saa let som en Fisk,
og mens Sydvinden blæser i Sejlet.
Vor Jord er dog skøn, og vort Hav er saa vidt,
og begge har Lindring for den, der har lidt,
og Rejsning for den, der har fejlet.

Og Striben, som gaar bag mit knagende Ror,
tilhvisker saa mangt mig et trøstende Ord,
imens den saa trofast mig følger.
Og foran min Stævn, aa, der løfter saa ungt
og saa dejligt et Billed skønt vémodstungt
sig op af de rullende Bølger.

Jeg kender de kære, de navnløse Træk,
— den Kvindes, jeg favned, da ung jeg og kæk
Sejladsen for første Gang voved.
De lokker og drager med Mindernes Magt —
men jeg slipper ej Roret — jeg vel giver Agt
— og saa svinder det dejlige Hoved.

Du skønneste Drøm fra Ynglingens Aar —
for dig jeg dog knæler, ihvor det saa gaar
— du Drøm om den fagreste Kvinde.
Jeg véd jo, at forud du har dig kun skyndt,
og du dukker vist op bag den nærmeste Pynt,
naar Baaden saa langt blot kan vinde.

Og mod dig vil jeg styre ad Bølgen den blaa —
mens paany jeg Kursen vil lade staa

mod Mærker, som fordum jeg pejled.
Der vinker mig Favntag, der vinker mig Kys
som den sødeste Løn for det dristigste Kryds,
og Sydosten blæser i Sejlet.

Du ligger og sover —

Du ligger og sover med Smil om Mund,
jeg sidder hos Dig og vaager.
I Stuen er tyst, og der høres kun
dit Aandedræt i det lette Blund
og min stille Lampe, som koger.

Jeg bøjer mig over dit Leje ned,
jeg kysser din Kind og dit Øje.

Jeg ser mig blussende varm og hed
paa Kjolens Fold, hvor til Side den gled
og blottede Brystets Høje.

Jeg søger at gætte det vekslende Spil
i dine Jomfru-Drømme.
Hvor færdes Du nu? Hvad stunder Du til?
Hvorhen mon de vildsomme Tanker vil
ad de dybe, de farlige Strømme?

Slutter Du mig i dit søvnbundne Sind,
mig, som ved Lejet sidder?
Smilet om Øjet, det Blus paa din Kind —
er det mig, der drager i Drømmene ind
som din Uskyldigheds Ridder?

DU LIGGER OG SOVER —

Sov trygt og længe, vaagn karsk og glad,
min Arbejdslampe den koger.
Vaagn uden Anger og uden Had —
Drømmene skiller os slet ikke ad,
skønt Du sover, imedens jeg vaager.

Naar Solen staar højt.

Det hvisker drømmende i Skovens Blade,
og Luften dirrer, tung og varmemæt.
Den hvilelystne Middagstime træt
har lagt til Ro sig i den stille Egn.

Jeg ligger paa min Ryg, hvor Bakken skraaner,
og overrisles af en gylden Regn,
en blød og dæmpet Straalelys-Kaskade,
der siver gennem Bøgens Løvflet ned
og gør mit Hoved tungt, min Pande hed —

mens Øjet vagt igennem det grønne Næt
fortaber sig i Himlen, hvor den blaaner,
hvidlig fortonende, af Varme tæt.

Jeg lukker Øjet, medens Lys og Varme
al vaagen, udad stræbende Tanke lammer.
Men ud fra Skovens unge, ranke Stammer
med ét en Luftning frem imod mig vifter
og gaar og kommer med en Duft, der skifter
i tusinde Vellugtstrømmes Vekselspil.

Den favner mig med myge, slanke Arme
og køler mildt mit Hoved, hvor det brænder
og koger i mit hede Ungdomsblod.

Jeg kender det, som om en svalende Flod
hen over mine Lemmer sagte skød,

og som min Pande mærkede en blød,
en kælende mild Berøring, kærtegnssød,
af et Par spæde, hvide Pigehænder.

Det er mig, som om du sad ved min Side
og tog mit trætte Hoved mildt og blødt
og lagde ind det til dit Bryst, mens blide,
trøstende Ord med dulmende Lægedom
du talte til mig, god og kærlig som
den Moder, der til Livet mig har født,
og som for mig al Kval har villet lide.
Din lille Haand! hvor var dens Kærtegn ømt,
den strøg mig varligt Haaret bort fra Panden
og tyssede paa mig, mens den dæmped Branden
af Gæringsfebren i mit hede Blod,
og lod mig drømme, hvad jeg før har drømt.
Og i det stille Kærtegn var et Løfte,

et Løfte, som beskæmmet jeg forstod —
om for min Skyld at gøre Sonebod.

Ak ja, paa mangehaande sære Stier
min Ungdom ledte mig, og oftest vild.
Men det er glemt, de gamle Minder tier.
Jeg lytter tavs til andre Toners Spil,
din Kærligheds de favre Melodier,
— min Sangbunds fulde, lydende Akkord —
som lærte mig, hvad Livet dig har lært
om Maalet, Livet en Gang satte os!
Jeg fandt dets Krav for drøjt, dets Bud for haardt.
Da minded du mig ømt om Manden,
der vokse skal af Drengens kaade Trods.

Det hvisker drømmende i Bøgens Blade,
og Luften dirrer, tung og varmemæt!

Men ud fra Skovens Dyb der strømmer mod mig
en Blomsteraande sød og skær og let,
fra sarte, røde Gærderoser røvet.
Det er, som om den stille Skov forstod mig.
En Luftning mild den aander af sit Bryst,
fra Løvets tætte, skjulende Bladehang
og køler mildt min Pande, hvor den brænder
i Gæringsfeberens stormende Ungdomstrang
— mildt som to spæde, hvide Pigehænder.

Folkevise.

Jeg sadled op min gode Hest —
før og mangesinde —
jeg red mig frem i Regn og Blæst —
hvor var hun vel at vinde?
Og aged hun frem i den gyldneste Karm,
og skulde det koste mig Sorrig og Harm —
Saa hejsa og hopla og frem til en Dyst
for Verdens den rigeste Kvinde.

Jeg sadled op min abildgraa
— før og mangesinde —
vi lader frem til Borgen staa —

dér er hun vel at finde
Dér sidder den Frøken, saa spansk og saa stolt
med Gyldenstyks Liv og med Blikket saa koldt —
Og hejsa og hopla og frem til en Dyst
for Verdens den rigeste Kvinde.

Jeg sadled op min Ganger god
— før og mangesinde —
jeg knæled' for den Frues Fod,
de Tærner væve og spinde.
Hun sad dér saa bred i de Pigers Rad,
paa hende jeg spildte for godt et Kvad —
Nej, hejsa og hopla og frem til en Dyst
for Verdens den rigeste Kvinde.

Jeg sadled' op min Vingehest
— før og mangesinde —

den bar mig paa Heden i Storm og Blæst,
at glemme hver dragende Minde.
Barfodet dér dansed Zigøjnerens Tøs
med Flammer i Blikket, med Kjortelen løs —
Og hejsa og hopla og frem til en Dyst
for Verdens den rigeste Kvinde.

Jeg sadler ej min Ganger tro —
nu og ingensinde —
hun sidder i Borgen, hun deler mit Bo,
lad regne, lad Solen kun skinne.
Der er Skatte af Guld i hvert Favntag, jeg fik,
der er Ædelstens Glans i Zigøjnerskens Blik —
Og kom saa og prøv da med mig kun en Dyst
om Verdens den rigeste Kvinde.

Nu vaagner de frosne Floder.

Nu vaagner de frosne Floder, nu løsnes de stivnede
Kilder,
de store Strømme gaar atter i Løb imod Havet hen.
Der vugges paa Luftens Bølger en Klang som af
Fugletriller,
og der gaar Bud over Lande, at Vaaren kommer igen.

— Jeg vandrer ad kendte Veje og hilser de gamle
Steder,
hvor hvert et Fjed, som jeg tager, et Minde vækker
til Lyd,

mens de sidste Snérester smælter, og Tagdryp i
Solen græder
og blinker som Smil i Taarer paa hver Gavl, der
vender mod Syd.

Jeg hilser de gamle Steder — jeg stirrer langt til
en Rude —
bag den min elskede bygged en Gang i en svunden
Vaar.
Nu er der tomt og øde. Gardinets falmede Klude
igennem det aabne Vindu som Fane for Vinden slaar.

Dog nikker jeg trøstig til Huset — den gamle
Bekendt, jeg søgte —,
som bader de graasprængte Mure i Vaarsolens
flimrende Drys.

Og jeg havde Lyst til at favne for Porten den
vejrbidte Lygte,
det tavse, eneste Vidne til min Kærligheds første
Kys! —

Der ligger Sol over Vejen, den, som saa ofte jeg
traadte,
der er muntre, raslende Vogne og Latter og Støjen
og Hvin.
Der er Friskluft og Sol i min Tanke — kækt
bygger den sine Slotte,
og paa Spiret hejser som Flag jeg det gamle, kære
Gardin.

Det vajer for mig som Varsel om Tiden med Glans
over Vove,
med lette Taageslørs Danse om dæmrende Ellekrat,

med knoppende Løvsprings Jubel, med Gøg, der kukker i Skove,
med fløjlsbløde Nattersgalssuk i en koglende Juninat.

— De vaagner, de frosne Floder, de løsnes, de stivnede Kilder,
og atter de store Strømme i Løb gaar mod Havet hen.
Og mine Tanker er med i de Fugles jublende Triller,
der synger snart over Lande, at Vaaren kommer igen.

Jeg ser dig saa dybt i Øjet.

Jeg ser dig saa dybt i Øjet,
indtil du sænker det ned.
Jeg vil jo læse derinde
dit Hjærtes Hemmelighed.

Jeg ser dig saa dybt i Øjet
og finder mig selv i dets Spejl;
ej som jeg gaar her i Livet,
men uden Lyder og Fejl.

JEG SER DIG SAA DYBT I ØJET.

Jeg vugges i bløde Arme
imod et bankende Bryst
der gemmer for mig hele Livets
aller livsaligste Lyst.

To hvide Hænder der stryger
over min brændende Kind,
imens et Læbepar hvisker
husvalende Ord til mit Sind.

Jeg kysser den Mund, som hvisker,
jeg kysser den svalende Haand.
Jeg vindes i bløde Armes
milde, skærmende Baand.

Og jeg ser dig saa dybt i Øjet,
du slaar det ej længer ned!

Det kan dog ej skjule dit Hjærtes
sødeste Hemmelighed.

Og jeg ser mig selv i dit Øjes
trofaste, klare Spejl,
som jeg er i de bedste Stunder,
trods alle Lyder og Fejl.

For saadan bor jeg derinde
bag dit bankende Bryst,
der gemmer for mig hele Livets
aller livsaligste Lyst.

Vise.

De snævre, skumle Gader
med deres Larm vi hader;
de travle Folk og deres Bo,
og Dyr paa fire, Dyr paa to —
de kvalmer os i Sjælen.
Ud i det fri —
vi to, kun vi —
vi vender Staden Hælen.

Og det er Fryd og Gammen,
naar vi er ene sammen,
hvor Fuglens glade Friluftssang
os fremad følger paa vor Gang
ad stille Sommerstier.
For Røg og Støj
en grønklædt Høj
og Lærkemelodier.

Hvor Græsset tæt sig breder,
et Leje vi os reder.
Derfra vi ser den hvide Sky,
som drager over Land og By
og Himlens dybe Blaanen.
Bag Bondens Korn
det blege Horn
paa Højen hist af Maanen.

Langt fra os Tiden sejler,
mens Hvin af muntre Hjejler
og alle glade Fugles Fløjt
gør det til Himlen dobbelt højt
ad Luftens lune Strømme.
Din lille Haand
saa redebon
varmt kryster min i Drømme.

Men blir det Aften silde,
vi drager som fra Gilde
med Sansen fyldt af Kløverduft
og Lungerne af Sommerluft
for Byens Sten at slide.
Hver til sit Sted!
— Hvad jeg ta'er med,
slet ingen faar at vide.

Flyvende Sommer.

Jeg standses i min Gang af et dalende Spind
af de fineste Traade, der strejfer min Kind
og flyr fra mig med den Luftning, der saa kommer
— hej, det var nok en flyvende Sommer.

Den skal jo bringe Lykke, vil man vide og tro,
saadan farende en Rejsende paa Sommervindens Bro,
der er borte, saa hastig som den kommer,
og som man kalder flyvende Sommer.

Kan du gribe den i Flugten, kan du holde den fast,
før det lette Spind flyr fra dig for næste Vindpusts
Kast?
Aa nej, hvem er vel Sommervindens Dommer?
Og hvad er vel en flyvende Sommer?

Kan du fange i Flugten hver berusende en Stund,
hvert bange Kys af Pigens undsélige Mund,
hver Duft fra alle yndelige Blommer,
— ak Herregud — kun flyvende Sommer.

Men kan du lé ad Lykken, om den flyver dig forbi,
og give den paa Farten med en munter Melodi,
saa har du den jo selv i begge Lommer,
for Lykken er kun flyvende Sommer.

Vildgæs.

De Vildgæs flyver i Flokketal.
Hej hop, der er Bal,
der er Knald eller Fald!
Snart oppe, snart nede
som Sneskyer brede
de stryger afsted, sé den graasorte Trækfuglekile!
De søger af Lande, de jager mod Sønder,
hvor Himmelen blaaner, hvor Somren dem lønner
den susende Fart paa de hundreder trættende Mile.

De Vildgæs flyver i Flok afsted,
hej hop, vi vil med!
Det er Synd og Fortræd,
om ikke vi prøver
de Vinger, der kløver
den blegnende Høstluft, som Kølen i Bølgerne glider.
Vi er trætte af Venten, har Mod til at fare,
tag os med, tag os med i den vingede Skare
fra de regntunge, knugende Nætter ved Jævndøgnets
Tider.

De Vildgæs flyver i Flok fra Nord —
og med Vildgæs, jeg tror,
fløj min Kærest ifjor.
Hvorfor og hvorledes?
Og hvor hun vel stedes?

Ja — spørg dem, de farende Fugle, der drager af Lande!

Jeg véd kun en Skovplet, hvor Urterne døde,
et Elskovens Bosted, der nu ligger øde,
og jeg kender al Længselens martrende Sug bag en brændende Pande.

Jeg lægger dig alt for Fode.

Jeg lægger dig alt for Fode,
jeg vandrer saa ydmyg en Tiggergang.
Jeg lægger for Fode dig Skjold og Sværd
og den søndrede Bannerstang.
Den løftede nys i den hedeste Dyst
sin kække, trodsige Fane.
Nu sænkes en pjaltet, gennemskudt Klud
over et Nederlags Bane.

JEG LÆGGER DIG ALT FOR FODE.

Bøj dit Hoved mod mig ned,
om din slagne Ridder du kender.
Ræk mig Balsam og bind mig Lin
med dine livsalige Hænder!

Jeg lægger dig alt for Fode —
mit unge Haab og min stærke Tro.
Verden har stækket mig Vingerne slemt,
men Vingerne atter kan gro.
Jeg drak saa besk mig en Styrkedrik,
før gennem Angsten og Kvalen
jeg saa' mit Liv med et klaret Blik
og lærte mig Livsmoralen.

Ræk mig kun din lille Haand —
og slet ikke maa du græde.

Vejen bærer vel frem en Gang,
naar vi tilsammen den træde.

Jeg lægger dig alt for Fode —
de Dage, svundne i Daarskabs Drøm
med Syner, der svinder som Bølgebrus
paa Mindets vigende Strøm.
Bølgebrus og bristende Skum,
Solstrejf, der dør over Vange
som de tusinde Kærtegn, de tusinde Kys
og som Ungdommens gladeste Sange.

Sænk dit Blik kun dybt i mit
og knug mig i Favntag kælen.
Kun dine Favntag og dine Kys
brænder mig endnu i Sjælen.

JEG LÆGGER DIG ALT FOR FODE.

Jeg lægger dig alt paa Fode —
mit Sværd og min søndrede Bannerstang.
Sværdet kan atter skærpes til Dyst
og synge sin muntre Sang.
Og Lykken er vel et skrøbeligt Glar,
men ud af dens bristende Rester
jeg svejser dog trofast min Skæbne endnu —
og jeg selv er dens skabende Mester.

Løft mit Hoved kun til dit
og stol paa din slagne Ridder.
Glemt er alt, hvad jeg har lidt,
saa trygt tilsammen vi sidder.

Folkevise.

Jeg rejste mig i Verden ud —
med Randsel paa Nakken og Staven i Haand og
med klingende Mønter i Lommen —
ad Vejene ud,
i hver By var en Brud,
der skulde mig hilse velkommen.
Dagen tæred og Solen sved,
Vejen var lang og Ryggen blev hed,

men videre maatte jeg friste,
fordi jeg vidste, jeg vidste:
Naar Dagen er endt, den næste vil gry,
og naar Solen er gaaet i Bjærge,
saa venter mig hist bag den rødmende Sky
Prinsessen med Lykken i Værge.

Jeg drog i Verden ud saa vidt —
med Randsel paa Nakken og Staven i Haand,
imedens det tynded i Lommen.
Det kneb vel tit,
men jeg fik mig dog stridt
til Herberg, før Natten var kommen.
Herberget, det var kun saa som saa:
hvor var den skønne, jeg drømte at faa?
Kun Kælderpigen at friste,
endskønt jeg vidste, jeg vidste:

Naar Dagen er endt, den næste vil gry,
og naar Solen er gaaet i Bjærge,
saa venter mig hist bag den rødmende Sky
Prinsessen med Lykken i Værge.

Jeg drog fra Verden hjem igen —
med Randsel paa Nakken og Staven i Haand og
uden en Skilling i Lommen.
Ved Grænsen end
jeg mødte en Ven,
vemodig han vinked Velkommen.
Hjemmet hilste mig. Ak, hvor jeg frøs!
Dér sad kun min Moders Gæslingetøs.
Den Skæbne saa maatte jeg friste,
ak, medens jeg vidste, jeg vidste:
Etsteds derude, hvor ej jeg fandt Ly,

bag fjærne blaanende Bjærge,
dèr sidder i Aftenens rødmende Sky
Prinsessen med Lykken i Værge.

St. Helenes Kilde.

Den ligger højt oppe mod Kattegats Strand
mellem Klitter og Sand
i den øde Egn ved Tidsvilde —
Helenes hellige Kilde.
Der vandred St. Hans Nat de syge hen,
værkbrudne Kvinder, spedalske Mænd,
i Dæmringens stille Stunder.
Der var Lægedom i Vældet, det gav
dem Helsen tilbage. Og Krykke og Stav
de plantede paa Helgenindens Grav.

Nu til Dags er det sjældent,
der hænder saadan et Under.

Kilden har tabt — om nogentid haft —
sin Lægedoms Kraft,
forladt den rinder i Sandet.
Men dybt under Jorden brød den sig Vej
og sprudler nu i et andet
Kildespring paa et ensomt Sted,
hvor der for nyfigne Blikke er Fred —
Fred for Palett og for Tigger.
Det kendes af faa kun, der røber ej
for nogen, hvor Stedet ligger.

Saa gaar du en stille, drømmende Nat
gennem et duftende Bøgekrat —
bort fra de alfare Stier.

Din Fod forvildes, du hører kun
den sagte Sladren fra Skovbækkens Mund,
medens alt levende tier.

Og din Tanke er træt og sløvet og syg,
din Vilje, saa stolt før, er nu saa myg.
Et faldende Blad, der strejfer din Kind,
blir et Eventyr, hvisket af Nattens Vind;
en skælvende Straale af Maanens Skin
fanger dit Blik i sit Tryllespind
paa din ensomme, natlige Færden.

Du føler med ét dig saa lille
i den store, dødstavse Verden.

Det suser i Kronerne oppe — en Støj
som af store Fugle, der letted' og fløj

for aldrig at vende tilbage.
Det er dine Tanker, saa kaade og kry,
dine Stoltheds Planer, din Ære, dit Ry,
dit Haab, din Sorg og din Klage.

Det Had, som du svor paa igaar, er glemt;
du har Skuldertræk kun for det, du bestemt
i Morgen agted at vinde.
Du har Lyst til at favne det nærmeste Træ,
og du slaar dig for Panden og raaber: „Jeg Fæ,
der har Tanke for Ven og for Fjende!

Jeg kender de Venner med løjede Smil
og med Hyklerprofil
og med hundrede Tunger i Munde.

Jeg kender de Fjender, som følger mit Spor
og halser og stirrer med Snuden mod Jord
som et Kobbel af hidsede Hunde.
Deres Smil, deres Haandtryk og Venskab og Had,
saa vel jeg forstaar jo at skille det ad,
og at give til Hobe dem Fanden.
Jeg er, som jeg er, og trods Skældsord i Kor,
trods de kærlige Vink, som mig Venner betror,
bliver jeg aldrig en anden.

Nej, dybt i mig selv herinde —
her sidder min Ven og min Fjende!"

Og saa slaar du din Arm om det nærmeste Træ,
og du bøjer dit Knæ

i det dugvaade Græs —
Timernes Læs
er du træt og forpint af at drage.
Du undres selv over din planløse Færd,
en Taabes Færd mellem Taaber —
hvad er vel din Stolthed, hvad er dit Begær?
Hvad er det, du tror, og du haaber?

For Fode dig risler et Kildevæld
med klare, klingrende Draaber.

Og du løfter din Stemme, fortvivlet kækt,
der sidder nogen i Skyggen dækt —
„Sankta Helene — bliver jeg lægt?“
Men Skyggen svarer dig ikke.

Den sidder stille og tavs som før
i sit lyse, maanesølvblinkende Slør.

Saa mørknes det for dine Blikke.

Og du føler to kærlige Hænder lagt
paa din brændende Pande med Lægedoms Magt,
saa ømt, som var det en Kvinde.
Og du synes, du véd ikke levende Raad
for al den sugende Længsels Graad,
de lyse Nætter har inde.

Saa rejser du op dig, styrket og karsk,
fra din Bøn i de stille Stunder.

Og du planter ved Vældet, som Helsen dig gav,
din Krykke, din Stav.

Men nu til Dags er det sjældent,
der hænder saadan et Under.

Du store Nat!

Nu synker Sommersolen paa Vesterhimlens Hvælv,
det skumrer over Skoven, over Sundet.
Nu ebber alle Strømme, nu sagtnes den Elv,
der flød saa rask, fra Dagen var rundet.
En énlig Vogn, der knirker ad Strandvejens Grus,
mod Havnemolens Sten gaar stille Vover.
Og mine trætte Tanker, de søger mod Hus,
mens det er Nat, og Fiskerlejet sover.

DU STORE NAT!

Det mørknes tæt derude, der blinker et Par Fyr
over Søen, der saa læmpelig er kruset.
Baad efter Baad gaar ud nu paa Fangst og Æventyr,
men der er Lys paa Kvisten i Huset!
Dèr passer Fiskerkonen sit urolige Barn
og prøver, hvert hans Ønske at faa gættet,
mens Fa'er er paa Søen og sætter sine Garn
og venter lunt og haaber paa Drættet.

— — Paa Havnemolen sidder jeg og ser over Sø
— og jeg fanger saa mange sære Tanker,
Tanker om en Fremtid og Tanker om at dø,
om Drift for Storm, om bindende Anker.
Skuffet og forraadt og af Vennerne forladt
— ufølsomme som Havnemolens Stene —
folder jeg Hænderne for Dig, du store Nat!
og beder til Dig, usét, alene!

DU STORE NAT!

Du store Nat! I Dig bliver „store“ Ting saa smaa,
i Dig er alle fattige og ringe.
I Dig jo bedst jeg føler, hvor lidt jeg kan formaa,
hvor svag og hvor stækket er min Vinge.
Hvad var det, jeg sloges for? Hvor stunded mit
Mod?
hvor spildte jeg de brusende Evner?
Hvem gav jeg dog min Tro og mit varme Ung-
domsblod —
og hvormeget monstro Dysten mig levner?

Dèr ligger nu derinde det sovende Land.
Hvor fredeligt, hvor trygt paa Mark og Vænge,
hvor rart at bo i Danmark ved Skov og ved
Strand
og allermest, naar Danmark er i Senge!

I Morgen, naar det dages, har vi standende Kiv,
den gamle Kiv, som ender aldrig heller,
om hundred' Ting, som aldrig har Ret i Folkets Liv,
hvor bare om ét eneste det gælder.

Du store Nat! I Dig bliver store Ting saa smaa —
i Dig er alle fattige og ringe,
hver Stormand i sit Slot og hver Husmand i sin Vraa
som Fuglen med Ho'edet under Vinge.
Jeg folder mine Hænder — jeg glemmer Dagens Strid
i Lyset af de evige Stjærner,
som sidder deroppe over Evighed og Tid
og trodser alle Menneskehjærner.

Vi er fattige og smaa, vi er kun Menneskebørn
med alle vore himmelhøje Planer.

Vi er satte paa Jorden at tage her vort Tørn,
og om Resten slet ingen Ting vi aner.
Hvad vi bygger op, er Bygning af Ler og af Grus;
rive ned — er det meste, som vi vover.
Jeg har været med i Legen. Men nu søger jeg Hus,
mens det er Nat, og Fiskerlejet sover.

Min Tanke søger Hus, hvor den bygge kan og bo,
hvor i Fred mig selv jeg atter kan finde
og drage af de støvede og slidte Vandringssko
og faa Piben frem og kysse min Kvinde.
Den søger mod et Hus, hvor der midt i Tidens
Kval,
midt i alt det, der ramler og der vakler,
end er gemt en Smule Tro paa det sidste Ideal
og paa Hjemmets stilfærdige Mirakler.

— Og saa sender jeg min Sang i den stille Stjærnenat
til Dig, som gav mig Ansvarets Tynge,
til Dig, som bandt min Hu til den lille Jordlivs
Skat,
om hvilken nu vi Mennesker kan synge.
— — Maanen bygger Bro til den fjærne, svenske
Kyst —
sov sødt, min Skat, med Marker og med Enge,
Du, som gav den dirrende Sangbund til mit Bryst,
hvor over jeg kan spænde mine Strænge.

Sommeren 1892.

INDHOLD.

	Side.
Decemberdrømme	1.
Fremtids-Musik	6.
Plads!	18.
Nattevagt	22.
Georg Brandes	33.
Glade Ungdom!	36.
Sfinks	41
Fanny	43.
Altergang	46.
Natsværmer	49.
Menneskens Søn	53.
26. Maj 1892	59.
Der lyser en Sol —	63.
Kør sagte, Kusk —!	66.
Sven Vonved	71.
Saa pløjer jeg atter —	76.
Du ligger og sover —	83.

Side.

Naar Solen staar højt . . . . . 86.
Folkevise . . . . . 91.
Nu vaagner de frosne Floder — . . . . . 94.
Jeg ser dig saa dybt i Øjet . . . . . 98.
Vise . . . . . 101.
Flyvende Sommer . . . . . 104.
Vildgæs . . . . . 106.
Jeg lægger dig alt for Fode . . . . . 109.
Folkevise . . . . . 113.
St. Helenes Kilde . . . . . 117.
Du store Nat! . . . . . 125.